

De engel van Aubrac

Hoe snel een landschap aan je voorbij kan trekken als je wandelt, terwijl je toch zo langzaam gaat. Daarover verbaast Sophie zich regelmatig tijdens haar tocht naar Santiago de Compostela, waarvan ze inmiddels bijna de helft in de benen heeft zitten. Een kleine twee maanden geleden trok ze de voordeur van haar appartement in Amsterdam Oost achter zich dicht, en nu is ze 1500 kilometer verder, haar haar langer en blonder, haar huid gebronsd en haar benen gespierder.

Ze wandelt langzaam, kiest nauwkeurig de plekjes waar ze haar voeten neerzet op deze door bomen omzoomde holle weg, zodat ze niet glijdt. Ze kan niet om zich heen kijken, het is met opperste concentratie bergafwaarts. Amper vijf minuten geleden liep ze met haar armen in de lucht de brandnetels te ontwijken die massaal langs het weiland groeiden, over een smal zandpaadje op de grens met het bos. Nu is het donker door het dichte bladerdek, hangen bomen als nieuwsgierige reuzen over haar heen gebogen, en tikken haar stokken bedachtzaam op de keien.

Ze voelt zich thuis hier, in de Aubrac. Ze heeft de afgelopen weken al heel wat landschappen aan zich voorbij zien trekken, maar deze streek in het Franse Centraal-Massief is haar favoriet: woest, onherbergzaam, duister, maar dan soms, als je een bocht om gaat, lieflijk. Zachtaardig bijna. Glooiend, met in de verte een watervalletje en dichtbij een stroompje dat twinkelt in het zonlicht, prachtige Aubrac-koeien met hun vacht als de bovenkant van een ongebrande crème brûlée, en dan overal grote rotsblokken. Alsof God een driftbui kreeg en uit frustratie enorme stenen op aarde gooide die uiteenspatten in dit landschap.

‘Salut!’, klinkt het opeens achter haar. Sophies stok schiet van het pad af en ze behoudt ternauwernood haar evenwicht.

‘Verdomme’, vloekt ze zachtjes voor ze zich omdraait. Voor haar staat een man met bruine twinkelogen in een bruingebrand gezicht. Lang donker haar en een woeste baard maken hem ouder, maar ze schat hem rond de dertig jaar. Hij draagt een boordloos groot wit hemd met lange mouwen, een soort pofbroek en sandalen. Sophie fronst. Geen bergschoenen, geen dikke rugzak met slaapmatje bungelend aan de buitenkant, geen hypermoderne lichtgewicht stokken. Deze man draagt een zelfgemaakt etui om zijn middel en heeft een linnen tasje over zijn schouder zonder enige zichtbare inhoud. Aan zijn houten stok hangt een kalebas.

‘Comment allez-vous?’, vraagt de man vriendelijk.

‘Bien, merci’, mompelt ze. Ze heeft geen zin in een gesprek, dus draait zich om en loopt verder de helling af.

‘Ah, u zijt Nederlands. Waar komt ge vandaan?’ vraagt hij haar. Ook dat nog. Een Belg die niet alleen oogt alsof hij uit de Middeleeuwen komt, maar ook nog eens zo praat. Ze antwoordt niet en loopt verder. De man volgt haar, maar vreemd genoeg hoort ze hem niet. Geen getik van de stok met de kalebas, geen voetstappen, geen ademhaling. Hij maakt geen enkel geluid. Ze voelt zich onprettig, hier in het donkere bos met deze vreemde kerel, maar ze ziet geen andere mogelijkheid dan rustig door te lopen.

‘Waar slaapt u aankomende nacht?’, vraagt hij haar. ‘Aangezien we al aardig ver in de middag zitten en Aubrac het eerste dorp is op onze weg, kan ik u de Tour aanbevelen.’ Ze

vindt het onbeleefd van zichzelf om de man tegen haar rug aan te laten praten, dus ze draait zich naar hem om.

‘Het is een wonderbare plek om te overnachten. Een imposante toren met eeuwen aan geschiedenis, duizenden pelgrims die u zijn voorgegaan. Magisch, mag ik wel zeggen.’ Hij kijkt haar glimlachend aan, maar zijn ogen lachen niet mee. Nog voor ze zich weer omdraait, ziet ze hoe de glimlach van zijn gezicht glijdt en plaatsmaakt voor iets anders. Iets treurigs. Ze wil iets zeggen, twijfelt, draait zich dan toch om en probeert zich te concentreren op het pad. Ze krijgt de kriebels van deze man. Ze slaapt inderdaad in de Tour vannacht, maar dat gaat ze hem niet vertellen.

‘Kent u de geschiedenis van de toren?’, vraagt hij haar. Zijn stem klinkt erg dichtbij, bijna alsof hij in haar hoofd zit.

‘Mmm’, antwoordt ze. Alsjeblieft, laat hem zijn mond houden.

‘Hij is gebouwd rond 1100’, begint de man zijn verhaal. Sophie kreunt inwendig. ‘Door een Belgische edelman, Adalard, die onderweg was naar Santiago. Hij overleefde een roofoverval en vervolgens een sneeuwstorm, hier in dit woud, en was zo dankbaar dat hij besloot zijn leven in het teken te stellen van de pelgrimage naar Santiago, en dan in het bijzonder van de pelgrims die hier door dit donkere woud moesten trekken.’

Ze reageert niet, maar dat maakt hem blijkbaar niet uit. Hij vertelt verder. ‘Hij bouwde de toren om pelgrims water, brood en onderdak te bieden. Als ze ziek waren, verzorgde hij hen. Boven in de toren bouwde hij een klok die als een baken....’

De man valt stil. Sophie loopt een paar passen door, maar draait zich dan om. Ze ziet het pad, ingeklemd tussen varens en bramenstruiken, en de hoge bomen die het licht filteren tot een schitterend mozaïek op de grond. Geen man.

Ze kijkt om zich heen. Tuurt in de verte. Draait om haar as, bukt zelfs om te zien of de man wellicht onder een struik ligt. De verwarring maakt haar duizelig. Waar is die kerel gebleven? Dan klinkt er een klok, zo hard dat het lijkt of ze in de klokkentoren staat en hem zelf luidt. Ze slaat haar handen tegen haar oren en kijkt onrustig om zich heen. Waar komt dit nu weer vandaan? Ze haalt één hand van haar oor, pakt haar mobieltje uit haar zak en kijkt naar de route op maps.me. Ze ziet zichzelf als blauw bolletje in het landschap en ze ziet de rode lijn die ze moet lopen. Deze leidt naar Aubrac, waar de toren staat. De richting lijkt te kloppen met waar het gebeier vandaan komt, maar hoe kan het dat ze zich midden in een bos bevindt en een klok hoort die ze niet kan zien? Sophie bergt haar stokken op en loopt met haar handen op haar oren het bergpad af, haar gezicht een grimas van pijn. Na een scherpe bocht naar rechts opent het bos zich en toont haar een puinhelling die wat lager in het dal uitkomt in het dorp met aan de rand zeer imposant de toren van Aubrac. Het gebeier houdt op, ze laat haar handen langzaam zakken, en kijkt naar de toren. Het lijkt of de man met zijn kleding uit het jaar nul daar staat en haar wenkt.

2

Terwijl Sophie geconcentreerd het stenen pad afdaalt richting het dorp, kijkt ze af en toe op om te zien of de man nog bij de toren staat. De eerste keer staat hij er, de tweede keer ook. Hij zwaait niet, ze weet niet eens zeker of hij wel haar richting op kijkt. De derde keer dat ze haar blik weet los te maken van het pad is hij opeens weg. Sophie voelt de eerdere verwarring weer opduiken als een bal die ze even onder water heeft gedrukt. Ze nadert de toren bedachtzaam, kijkt om zich heen, maar ziet de man nergens.

Bij de toren aangekomen laat ze de klopper hard neerkomen op de houten deur. Ze doet een stap naar achter, volgt de toren helemaal naar boven om haar grandeur in zich op te nemen, en merkt dan pas hoe moe ze is. Ze is wel gewend aan een vermoeid gevoel en pijnlijke voeten aan het einde van een wandeldag, maar dit gevoel is anders. En dan die jeuk op haar schouderblad opeens, die is ook nieuw. Komt vast door haar rugzak. Ze sluit even haar ogen, krabt onder haar shirt op haar schouder, en voelt hoe de late middagzon op haar kuiten brandt. Ze laat de klopper nogmaals op de deur laat vallen. Dan hoort ze zachtjes 'J'arrive, j'arrive' en gaat de deur langzaam open.

Een man van rond de tachtig staat in de deuropening. Zijn huid is dun en ligt strak over zijn gezicht gespannen, leverschimmels als uit de kluiten gewassen sproeten sieren zijn voorhoofd en wangen. Hij heeft een volle bos wit haar en dunne lippen. Er hangt een zweem van ziekte over de man, en met hem komt er een onprettige lucht door de deuropening naar buiten. Hij kijkt Sophie nieuwsgierig aan met bleekgrijze ogen onder borstelige wenkbrauwen.

'Bonjour', zegt ze zacht.

'Goedemiddag, Sophie', zegt de man terwijl hij een klein buiginkje maakt. Sophie kijkt hem met grote ogen aan.

'Hoe weet u mijn naam?'

De man trekt de deur verder voor haar open en maakt een gebaar dat ze binnen moet komen. 'Je bent de enige die gereserveerd heeft voor vanavond.'

Sophie stapt de donkere ruimte binnen. Het is een klein halletje met niets anders dan een wenteltrap die rechts van haar begint. Ze legt haar hoofd even in haar nek en ziet hoog boven haar een heel klein raampje in de nok van de toren, waar nauwelijks licht door naar binnen valt. Haar ogen moeten wennen aan het donker en de kou van het halletje nestelt zich op haar armen als een deken van ijs. Ze rilt even.

'En hoezo spreekt u zo goed Nederlands?', vraagt ze hem terwijl haar blik de trap naar boven volgt. Hij glijdt geruisloos langs haar heen, antwoordt niet en gaat haar voor de trap op. Ze kijkt naar zijn gebogen rug. Onder het grijze overhemd ziet ze hoog op zijn rug twee bobbel, als miniatuur bochels op zijn schouderbladen. Ze knijpt haar ogen even tot spleetjes en ziet vanuit de bobbel een verdikking naar beneden lopen. Wat heeft die man aan onder zijn hemd? Ze wijt het aan het donker en het feit dat ze moe is dat ze dingen niet zo scherp ziet, schudt even haar hoofd en volgt hem op de uitgesleten traptreden, waar duizenden voetstappen haar zijn voorgegaan. Voor ze halverwege de wenteltrap het bochtje om gaat werpt ze nog een laatste blik naar beneden en ziet daar een kleine houten deur, met een metalen ring als deurklink, die op een kier staat. Dan, als door de wind geholpen, gaat de deur dicht en wiegt de metalen ring zachtjes tot stilstand.

Bovenaan de trap doet de oude man een deur voor haar open, blijft in de deuropening staan en gebaart haar naar binnen te stappen. Ze probeert langs hem heen te lopen maar met haar grote rugzak op kan ze zich niet van hem af draaien. Ze trekt haar schouders op om zich smal te maken en wurmt zich langs hem heen. Ze raakt daarbij per ongeluk zijn arm aan en voelt een intens koude, doodse huid. Een muffe geur vermengd met iets van rotting tikt tegen haar neus en ze moet zich beheersen om niet haar hand voor haar neus te slaan. Als ze in de ruimte staat, draait ze zich naar hem om. Hij kijkt haar indringend aan, zijn glimlach van eerder is verdwenen.

'We eten om zeven uur. Eén verdieping hierboven. Ik ben Pierre Adalard, als je me nodig hebt, roep me dan. Ik zal je horen, waar ik ook ben in de toren.' Hij legt even zijn hand tegen zijn borst, buigt weer kort en trekt de deur dicht.

Adalard, waar heeft ze die naam eerder gehoord? Ze ademt lang uit, om de zieke-oudemannengeur uit haar neus te duwen. Sophie kijkt de ruimte door en loopt tussen de stapelbedden door naar het raam. De vensterbank van bijna een meter breed nodigt haar uit even te gaan zitten, maar ze staat snel weer op als de kou vanuit de stenen door haar kleren dringt. Ze kan toch niets zien van het dorp, enkel de blauwe hemel waar nu, richting de avond, flarden van hard rood met zacht oranje een mooie zonsondergang aankondigen.

Het is geen grote kamer. Acht stapelbedden flankeren de randen van de vijfhoekige ruimte, allemaal met een lichtblauw matras erop en een dun wit kussen. Sophie kijkt de ruimte rond. Een klein deurtje leidt naar de wc maar een douche ziet ze niet. Dan maar ongedoucht het bed in vanavond.

Ze appt naar haar moeder dat ze is aangekomen in de Tour d'Aubrac, waar bijna duizend jaar aan geschiedenis haar omringt en waar tienduizenden pelgrims vóór haar zijn geweest. Dat de geschiedenis hier bijna voelbaar is en dat ze blij is dat ze hier mag overnachten, in deze kamer waar verleden en heden als gevouwen vingers met elkaar verweven zijn. Ze ziet dat haar vorige appjes, van eergister en drie dagen daarvoor, nog niet gelezen zijn, maar dat is niet erg. Het gebeurt wel vaker dat haar moeder dagenlang haar mobiel niet gebruikt. Ze is nu bijna 70 en interesseert zich niet erg voor 'al dat moderne spul' zoals ze het zelf zou zeggen.

Sophie denkt terug aan haar vertrek. Haar moeder vond het afscheid nemen veel zwaarder dan Sophie had verwacht. Er had een onrust en bezorgdheid in haar ogen gelegen die nieuw was voor Sophie en die haar verdrietig stemde. Haar moeder, de vrijgevochten vrouw die haar hele leven in haar eentje voor Sophie had gezorgd, liet haar nu maar moeilijk gaan terwijl dit was wat ze Sophie haar hele leven had voorgehouden: ga op pad, verbreed je horizon, beleef avonturen. Werk hard om te sparen en trek dan de wijde wereld in. Maar toen Sophie haar adviezen ten uitvoer bracht en haar goede baan bij de bank opzegde om deze pelgrimstocht naar Santiago te ondernemen, was er een donkere schaduw over haar moeders gezicht getrokken. Ze had er bij haar op aangedrongen haar plan te wijzigen. 'Ga wandelen, ga op pad, maar trek alsjeblieft niet door Frankrijk', had ze gezegd. Sophie had lacherig gereageerd, niet om haar moeder uit te lachen en ook niet omdat ze haar wilde kwetsen, maar haar plan stond vast en daarbij begreep ze niet waarom haar moeder dit zei. Ze vroeg haar 'Hoezo? Wat is er in Frankrijk waar ik niet heen mag?', maar haar moeder had zich in stilzwijgen gehuld en was weggelopen. Ze waren er beiden niet meer op teruggekomen, al had haar moeder haar regelmatig bekeken met iets van wanhoop in haar ogen. Sophie was op pad gegaan. Haar moeder had afscheid van haar genomen met de stevigste knuffel die Sophie ooit van haar gehad had, en zonder nog iets te zeggen had haar moeder haar weggewuifd met een van verdriet vertrokken gezicht.

Sophie legt haar telefoon neer op het nachtkastje van het bed dat het dichtst bij het raam staat, plaatst haar rugzak ernaast op de grond, pakt haar slaapzak en lakenzak en ploft neer op het harde matras. Ze sluit haar ogen en besluit morgen te kijken of ze haar moeder kan bereiken. Als dat niet lukt zal ze haar beste vriend Jelmer, die in zijn ouderlijk huis woont naast Sophies moeder, vragen om even bij haar moeder langs te gaan. Het zit haar toch niet lekker.

Als ze wakker wordt, is het schemerig in de kamer. Ze wrijft even over haar steeds erger jeukende schouders, doet het lampje aan op het nachtkastje en pakt haar mobieltje. Het is elf over zeven. Ze trekt haar fleecetee en sandalen aan en loopt naar boven, in de stille hoop

dat er toch nog enkele pelgrims zijn gekomen die haar gezelschap kunnen houden bij het diner. Als ze maar niet alleen is met die Pierre Adalard met die enge bobbels op zijn rug en de geur van de dood om zich heen.

Boven aangekomen loopt ze de kamer in waar licht brandt en ziet ze twee kaarsen flakkeren op een grote houten tafel. De ruimte is verder donker. De tafel is groot, er staan zestien stoelen omheen, maar er is verder niemand. Bij de middelste stoel die met zijn rug naar de open haard staat, staat een bord, ligt bestek en staat een met rode wijn gevuld glas naast een smoezelig ogend servet.

Sophie gaat zitten en nog voor ze het servet op haar schoot legt staat Pierre naast haar. Hij schenkt soep voor haar in en ze ziet hoe een bobbel op zijn schouder door zijn overhemd zachtjes meegolft op zijn bewegingen. Ze durft er niet naar te vragen, kijkt er alleen maar naar, en houdt haar adem in om zijn geur niet op te vangen.

‘Courgettesoep’, zegt hij zacht. Hij trekt zich terug naar een hoek van de kamer waar het zachte kaarslicht af en toe zijn perkamenten wangen beroert en staart Sophie aan. Ze glimlacht kort in zijn richting en neemt een hap. Een verrukkelijke smaak vult haar mond en verwarmt haar borst. Ze voelt hoe ze een beetje ontdooit. Haar moeder reageert vast vanavond nog.

Ze voelt zich ontspannen. ‘Pierre?’, vraagt ze. Pierre stapte uit de schaduw naar voren en knikt. ‘Toen ik vanmiddag in de bossen liep, klonk er een ongelofelijk hard gebeier uit de richting van dit dorp. Van deze toren. Klopt het dat de klok geluid werd?’

Pierre kijkt haar aan met zijn bleke ogen. Hij glimlacht niet. ‘Ik werk hier nu al zo’n vijftig jaar en luid de klok al decennia niet meer, ik kan het lawaai met mijn oude oren niet meer aan.’ Dan trekt er een schaduw over zijn gezicht en fluistert hij: ‘De meeste mensen horen haar niet. De klok. Maar sommigen wel.’ Hij draait zijn kromme bochelrug naar haar toe en loopt geruisloos de kamer uit.

3

De volgende ochtend loopt Sophie op een kiezelpad dat langzaam stijgt. Haar stokken bepalen het ritme van haar stappen, de zon staat inmiddels hoog aan de hemel en brandt op haar nek. Ze stopt even met lopen, hijgt uit en kijkt om zich heen. Als ze zich omdraait om ook een blik op het landschap achter zich te werpen, voelt ze hoe de warmte naar haar wangen stijgt. Haar ogen haken zich vast op een dorpje beneden in het dal. Het is Aubrac. Ze herkent het hotel waar ze enkele uren geleden nog langs liep, met het pleintje ervoor met de fontein. Ze volgt de straat waaraan het hotel ligt richting de rand van het dorp. Haar adem stukt. Daar staat de toren, tegen de bosrand aan, als een vader die zijn kinderen beschermt tegen kwade invloeden uit het woud.

Dit kan niet. Ze is al uren aan het wandelen, heeft volgens de maps.me app op haar telefoon al minstens 14 kilometer afgelegd, en nu zou ze Aubrac nog kunnen zien? Ze schudt haar hoofd, kijkt nogmaals geconcentreerd naar het stadje in het dal. Wellicht is het een ander dat net zo is opgebouwd als Aubrac, met net zo’n toren? Ze voelt zich plotseling zo moe. Ze laat haar hoofd hangen en sluit even haar ogen.

‘Bonjour!’ Sophie trekt haar hoofd zo snel op dat er een pijnscheut door haar nek schiet. ‘Godsamme.’ Haar paniek doet een stapje opzij en maakt plaats voor irritatie. Wat is dat hier met die pelgrims die je besluipen en je dan veel te luid begroeten. Ditmaal is het een jonge vrouw, die haar haar op een wijze draagt die Sophie doet denken aan de jaren ’80: een

getoupeerde pony en een paardenstaart die met een uitbundige strik bij elkaar gebonden is. Haar rugzak is vrolijk, felgroen en volgehangen met buttons van Doe Maar en Greenpeace. De vrouw reageert niet op Sophies gevloek, zegt zelfs helemaal niets, draait zich om en loopt voor Sophie uit het pad op naar boven. Net als bij de man gister hoort Sophie ook deze vrouw niet lopen. Ze ziet hoe ze haar ouderwetse bergschoenen neerzet op het kiezelpad, maar het maakt geen enkel geluid, alsof ze erboven zweeft. Sophie besluit achter haar aan te gaan.

‘Waar ben je naar op weg?’, vraagt ze de vrouw. ‘Je kwam mij toch tegemoet? Hoezo ga je nu weer dezelfde weg terug, waar ben je naar op weg?’ De vrouw negeert haar en loopt nog altijd volledig geruisloos voor haar uit.

‘Slaap je vannacht in de toren?’, vraagt de vrouw haar dan opeens terwijl ze stilhoudt en haar rug naar Sophie gekeerd houdt. Paniek schiet door Sophie heen.

‘Nee, daar heb ik afgelopen nacht geslapen’, zegt ze ferm terwijl ze ziet hoe een vlieg landt op het haar van de vrouw en erin verdwijnt.

‘Ken je het verhaal van de toren?’, vraagt de vrouw haar.

Nee!, wil Sophie schreeuwen. En ik wil het ook niet weten!

In plaats daarvan zegt ze niets, staat ze als aan de grond genageld, en voelt ze hoe haar hart tekeergaat als een op hol geslagen wekker.

‘De beierende klok was als een baken en begeleidde pelgrims door het dichte woud naar de toren, waar Adalard hen met open armen ontving.’ Tot Sophies schrik begint de vrouw het verhaal precies waar de pelgrim gister zo abrupt stopte. ‘Adalard zorgde ervoor dat het pelgrims die in zijn toren overnachtten aan niets ontbrak. Hij maakte heerlijk eten voor ze – zijn soep was fameus - en overstelpte hen met liefde en warmte.’ De stem van de vrouw klinkt monotoon, alsof ze het verhaal al honderden keren verteld heeft. ‘Adalard had helwit haar en een intens goed hart, maar dat was niet de reden dat de mensen in Aubrac hem de witte engel noemden. Dat was vanwege zijn prachtige engelenvleugels, wit als paerlemour en glanzend als de huid van een geborsteld paard. Die engelenvleugels sloeg hij vaderlijk om pelgrims heen die uitgeput en soms rillend van de kou voor zijn deur stonden. Hij verwarmde en beschermde hen.’

Ze neemt even pauze, lijkt het zwaar te vinden het verhaal te vertellen.

‘Toen Adalard bijna dertig jaar oud was, werd hij verliefd op één van de pelgrims en trouwde binnen enkele dagen met haar. Samen kregen ze een dochttertje, een wonderschoon meisje dat het hart van menig pelgrim deed smelten. Iedereen was gek op haar. Adalard was dolgelukkig met zijn gezin, tot hij op een ochtend zijn dochttertje in de kelder onder de toren vond, verkracht en verm...’

De vrouw is weg. Sophie knippert met haar ogen, knijpt ze hard dicht en opent ze weer, in de hoop de vrouw gewoon te zien waar ze net nog stond. Niets. Ze hoort het gerasp van cicaden en het gesuis van de wind in de lage struiken om haar heen, maar verder is het stil. Ze kijkt links en rechts, achter zich, knijpt zichzelf in haar arm. Niets.

‘Wat gebeurt hier?’, roept ze tegen niets en niemand.

Dan komt eerst zacht, dan steeds luider het gebeier van de klok van gister over de berghelling gerold en geselt Sophies trommelvliezen, die lijken te scheuren. Ze slaat haar handen voor haar oren, valt met haar knieën op de kiezelgrond, slaat met haar voorhoofd op de grond, en opnieuw en opnieuw. Laat dit geluid ophouden, hijgt ze. Laat deze pijn stoppen. Ze komt snikkend overeind en begint te rennen, maar het pad is steil en de kiezels rollen onder haar schoenen door. Ze moet haar handen van haar oren halen om haar stokken te gebruiken. Ze duwt zichzelf met de stokken hard vooruit, de handvatten drukken

in haar handpalmen. Ze komt uit op het hoogste punt van de heuvel, legt haar handen weer tegen haar oren en kijkt naar beneden. Ze voelt alle energie uit zich wegglijden, alsof iemand de stop uit het bad haalt en haar energie als badwater weg kolkt. Voor zich ziet ze een puinhelling die uitkomt op een straat waaraan het hotel ligt dat ze vanochtend vroeg passeerde. Links ervan ligt de toren, imposant en statig, aan de rand van het dorp. Ze wil zich omdraaien en terugrennen, maar waarheen? Ze besluit van de puinhelling af te glijden. Misschien kan ze de toren voorbijrennen en aan de andere kant het dorp verlaten? Beneden aangekomen voelt ze de dwingende kracht van de Tour en lijkt het of er een enorme magneet in zit die haar naar zich toetrekt. Ze heeft geen invloed op haar voetstappen, wordt over de straat heen naar de toren getrokken, ziet daar door haar tranen heen zowel de man van gister als de vrouw van daarnet staan, en ze wil gillen. Haar keel voelt droog, ze krijgt er geen geluid uit. Het gebeier is opgehouden en ze haalt haar handen van haar oren. Ze strekt ze voor zich uit, alsof haar handen haar gang richting de toren kunnen tegenhouden. Dan opeens staat ze net als gister voor de grote houten deur, en ziet ze hoe haar hand de klopper pakt en deze hard laat neerkomen op de deur. Haar schouderbladen doen pijn, alsof ze met naalden bewerkt worden. Pierre doet open, kijkt haar met zijn bleke ogen meelijdend aan en zegt niets. Ze stapt zonder dat ze het wil het halletje in, zakt voorover en leunt met haar handen op haar bovenbenen. Haar wangen zijn nat, ze hijgt en begrijpt niets van wat hier gebeurt. 'Pierre?', vraagt ze zachtjes. 'Sshhht', zegt Pierre terwijl hij zijn vinger tegen zijn lippen legt. 'Straks zul je alles begrijpen.'

4

Sophie zit weer aan de grote eettafel in de met kaarsen verlichte kamer en masseert haar nek en rug. De kleine bobbeltjes die nu op haar schouderbladen zitten, kan ze tot haar verbazing wegdrücken, maar binnen enkele minuten zitten ze er weer. Pijn doen ze niet, maar Sophie wordt er onrustig van, en ze jeuken. Ze drukt haar gedachten weg. Het zijn vast gewoon muggenbulten, of geïrriteerde huid door de rugzak. Haar mobieltje ligt voor haar op tafel. Ze heeft zojuist haar moeder weer geappt maar nog altijd zijn er bij haar laatste vijf appjes geen blauwe vinkjes verschenen. Daarop heeft ze zowel haar moeder als Jelmer gebeld, maar beiden namen niet op. Ze heeft een boodschap bij hen ingesproken. Het kostte haar moeite om niet te paniekerig te klinken, ze glimlachte terwijl ze de boodschappen insprak in de hoop dat ze vrolijkheid in haar stem zouden horen, maar ze betwijfelt of dat gelukt is. Ze kijkt naar Pierre, die schuin tegenover haar aan tafel zit. Opnieuw heeft hij haar zijn verrukkelijke courgettesoep voorgezet, opnieuw is ze de enige gast. Tot nu toe heeft hij geen woord gezegd, ondanks zijn belofte op de trap dat ze weldra alles zou begrijpen, dus ze kijkt hem hoopvol aan. Zijn blik rust op zijn wijnglas als hij begint te praten.

'Ik ben een zoon van het geslacht Adalard en stam af van de Belgische edelman die door de dorpelingen hier de witte engel werd genoemd.' Ze kijkt naar zijn gezicht, dat aan en uit lijkt te worden gezet door het flikkerende kaarslicht. 'Toen Adalard zijn dochtertje verloor aan de kwaadaardige handen van een pelgrim die hij zelf in zijn toren had uitgenodigd, veranderde hij. Schuldgevoel over dat hij haar niet had kunnen beschermen verteerde hem. Niet alleen zijn dochtertje was dood, hij leek zelf ook te zijn gestorven. Zijn witte haar werd van de één op de andere dag pikzwart. Nog altijd ving hij pelgrims op en verzorgde hen, maar de liefde

en warmte waarmee hij dat voorheen deed waren verdwenen. De toren werd koud. Adalards schuldgevoel en het intense verdriet over de dood van zijn dochtertje dreven een onoverkomelijke wig tussen hem en God. Hij besloot God de rug toe te keren en een handreiking te doen naar de duivel, die hij tot dan toe buiten de deur had gehouden. Hij sloot een pact met hem. Eens per jaar zou één pelgrim...'

Pierre valt stil. Hij kijkt Sophie aan en zegt dan zacht fluisterend: 'Ik ben moe. Ik heb mijn werk hier naar eer en geweten gedaan, maar nu ben ik zo moe... De dood glijdt 's nachts door mijn kamer, ik voel zijn kille adem soms langs mijn wangen.' Zijn oude handen gaan over tafel alsof hij een kat aait. Sophie voelt de kou van de stenen en ruikt Pierres zieke adem. 'Maak je zin af, Pierre', zegt ze met urgentie in haar stem. 'Wat gebeurt er jaarlijks met één pelgrim?' Hij kijkt haar aan, verdriet trekt als een zwarte sluier over zijn gezicht. Hij schuift zijn stoel naar achter en mompelt: 'Godzijdank heeft de toren weer een Adalard gevonden.' Alsof hij haar een geheim heeft verteld, legt hij zijn vinger tegen zijn lippen en zegt 'Ssshht'. Wanneer hij geruisloos de kamer verlaat, ziet Sophie nog net hoe de bobbel op zijn schouders groter worden, de banen over zijn rug groeien en er met een knik gitzwarte vleugelpennen onder zijn overhemd vandaan komen.

5

Als Sophie de trap afloopt naar de slaapkamer, hoort ze beneden het kleine deurtje met de metalen ring opengaan. Eigenlijk wil ze naar bed. Ze is moe, haar rug doet zeer, en ze voelt zich leeggezogen door het vreemde gesprek met Pierre daarnet. Om nog maar te zwijgen over de verwarring die ze voelt over die veren die onder zijn overhemd door kwamen. Haar nieuwsgierigheid wint het echter van de vermoedheid en ze vervolgt haar weg naar de begane grond. Net als gister staat het deurtje op een kier. Haar hand trilt licht als ze de ring vastpakt en de deur verder opentrekt. Kou en de geur van rotting en stof waaien haar vanuit het donker tegemoet. Licht, waar is hier het licht? Ze zoekt langs de bobbelige muur maar vindt niets. Ze pakt haar mobiel, doet de zaklamp-app aan en verlicht de trap. Langzaam daalt ze af. Met elke tree lijkt de ruimte kouder te worden en de geur van bedorven vlees sterker. Onderaan staat ze stil en hapt naar adem. In het licht van haar zaklantaarn ziet ze enkele rugzakken liggen. Ze zet een stap naar voren en raakt met haar hoofd tegen een metalen touwtje. Ze trekt eraan en een peertje verlicht de gehele ruimte. Sophie slaat haar hand voor haar mond, een kreun ontsnapt uit haar keel. Met grote ogen en een ademhaling die met de seconde versnelt, ziet ze de felgroene rugzak met Doe Maar-buttons van de vrouw van vanmiddag liggen, een bebloede zwarte veer erbovenop. Ernaast staat tegen de muur de stok met kalebas van de man van gister. Tegen de groene rugzak aan ligt het geraamte van de man, Sophie herkent zijn witte boordloze shirt. Botten, geraamtes in verschillende stadia van ontbinding, de hele ruimte ligt er vol mee. Bergschoenen, wandelstokken, rugzakken, afritsbroeken, overal botten. En dan al die veren, de een nog groter en glanzender dan de ander. Sommige steken als een speer uit de borst van de pelgrims, andere liggen als gevallen herfstbladeren op de grond. Sophie voelt hoe haar broek warm wordt en nat, kijkt met haar hand nog altijd voor haar mond naar beneden en ziet hoe een plasje zich vormt bij haar schoenen. Naast haar ligt het enige lichaam waar nog huid omheen zit en waar maden door de oogkassen kruipen. Sophie herkent de getoupeerde kuif van de vrouw van vanmiddag en gilt zo hard dat er gruis van het plafond komt vallen als aarde op een pas gedolven graf.

Sophie draait zich om en rent zo snel ze kan de trap op. Ze gooit de deur achter zich dicht en werpt zich ertegenaan, draait met trillende handen aan de metalen ring om hem op slot te krijgen. Het lukt haar niet. Ze schiet naar de andere kant van het halletje en draait aan de metalen ring van de voordeur. Er zit geen beweging in. Ze kreunt luid, en met haar kin op haar borst zakt Sophie huilend in elkaar tegen de voordeur aan. Ze wil hier weg, ze moet hier weg, ze wordt hier gek.

Dan trilt opeens haar mobiel in haar broekzak. Ze pakt hem eruit en ziet dat haar moeder haar heeft geappt.

'PROBEERDE JE TE bellen maar lukt niet', staat in het eerste appje. Sophie ziet dat haar moeder bezig is met schrijven terwijl zij leest. Ze swipet whatsapp weg en gaat naar het telefoontje. Als haar moeder nu aan het typen is, zal ze ook kunnen opnemen. Sophie belt haar moeder, maar krijgt een toon alsof het nummer niet bestaat. Ze probeert het opnieuw, maar opnieuw die vreemde toon. Dan maar appen.

'IK WILD JE VERTLLEN TOENJENOG HEIR WASmaardurfde neit' Sophie begrijpt niet wat haar moeder schrijft.

'Mam, wat bedoel je?' typt ze. *Mama is typing* ziet ze boven in haar scherm staan.

'ik ging in 1992 ok nr Santiago, via Frnkr' ziet Sophie in haar scherm. Wat? Heeft haar moeder ook de pelgrimstocht naar Santiago ondernomen?

'Echt?' schrijft ze terug. 1992, denkt ze, dat is haar geboortejaar.

'Waar jij nu bent ontmotteik n heel charmante man.'

'WAT?' appt Sophie terug. 'Was jij HIER?'

Volgende appje: 'Mardie bleek neti zo chamrant' Het appen gaat haar moeder duidelijk niet goed af, als ze niet beter zou weten zou ze denken dat haar moeder dyslectisch was.

'Hi verkrachttem'

Sophies adem stukt in haar keel. Haar ogen focussen zich op het appje, staat het er echt?

'Mam' appt ze terug. 'Mam, wat bedoel je?' De tekst '*Mama is typing*' is verdwenen, onder het woord mama is het woord '*Online*' ook weg. Sophie swipet met trillende hand whatsapp weg en opent het telefoontje. Opnieuw die rottoon. Wat is dit?

Ze sluit haar ogen en dwingt zichzelf te kalmeren. Is haar moeder hier verkracht? Ze denkt aan het verdrietige afscheid. Hoezeer haar moeder erop had aangedrongen dat ze niet door Frankrijk zou wandelen. Ging het haar om Frankrijk of wilde ze per se niet dat Sophie door Aubrac zou trekken?

Dan rinkelt haar telefoon in haar hand. Zonder te kijken wie het is swipet ze opzij, legt de telefoon tegen haar oor.

'Mam?!' vraagt ze.

'Sophie?' antwoordt een bekende stem. 'Soof, ik ben het, Jelmer!'

Sophie zakt met haar voorhoofd op haar knieën. 'Oh Jelmer.'

'Sophie, luister. Je moet naar me luisteren. Je moet daar weg.' Jelmer klinkt gejaagd, opgefokt bijna.

'Dat weet ik Jel, maar het lukt me niet. De deur gaat niet open, ik heb het geprob...'

'Soof, het is daar niet pluis', onderbreekt Jelmer haar. 'Ik heb het opgezocht nadat ik je voicemail hoorde. Je stem klonk zo vreemd dat ik ben gaan googelen.' Diezelfde gejaagdheid in zijn stem, alsof hij op de hielen wordt gezeten door een valse hond. 'Het was niet makkelijk te vinden, maar het verhaal gaat dat er elk jaar in de Tour d'Aubrac een pelgrim wordt geofferd. Blijkbaar had de bouwer van de toren, Adalard of zo heet hij, een dochtertje dat is verkracht en vermoord door een pelgrim. Daarop sloot die Adalard een pact met de duivel, die inhoudt dat elk jaar een pelgrim de dood vindt in de toren, als wraak voor de

dood van zijn dochtertje. In ruil daarvoor eiste de duivel dat het Adalard geslacht zelf al die pelgrims vermoordt.' Hij pauzeert even, haalt dan diep adem. 'En Soof, het klinkt echt afgrijselijk, maar dat schijnen ze te doen met een vleugelpen uit hun zwarte engelvleugels! Ze noemen het de vloek van de Zwarte Engel van Aubrac, en die gaat van generatie op generatie, waarbij elke torenwachter vanaf zijn dertigste levensjaar, vlak na de dood van zijn ouders, verwordt tot een zwarte engel om de vloek in stand te houden en jaarlijks een pelgrim te vermoorden.'

Sophie voelt hoe haar lijf als een inktvis een wolk adrenaline uitstoot en hoe alles begint te trillen. 'Oh mijn god', fluistert ze.

'Je moet daar weg Soof. Wie weet ben jij de volgende!' schreeuwt Jelmer door de telefoon. Sophie begint te huilen.

'Wat moet ik doen? Wat moet ik nou toch doen?' jammert ze.

Jelmer haalt haar bruut uit haar paniek door te krijsen

'JE MOET DAAR WEG!' Het is alsof hij haar hard in haar gezicht geslagen heeft. Sophie staat op, haalt haar hand onder haar neus door, veegt haar tranen weg en zegt met een onvastere stem dan ze zou willen: 'Ik ga hier weg. Jij moet naar mama, Jel. Volgens mij gaat het niet goed met haar. Ze stuurde me net de vreemdste appjes en ik vertrouw het niet. Ga naar haar toe en bel me terug!' Zonder zijn antwoord af te wachten hangt ze op, draait zich om en begint als een gek aan de metalen ring te trekken. Door haar T-shirt heen zijn bobbel op haar schouderbladen te zien, als kastanjes zo groot.

6

Het voelt als een uur, maar in werkelijkheid, zo laat haar mobieltje zien, is het zeven minuten later dat Jelmer haar weer belt. In de tussentijd rukt Sophie minutenlang aan de metalen ring, rent dan de trap op, pakt snel haar rugzak in en draait zich om om naar beneden te rennen. Dan valt haar oog op drie kleine zwarte veertjes die op het matras liggen waar ze afgelopen nacht geslapen heeft. Nee, nee, nee. Ze vliegt de kamer uit, wil naar rechts de trap afrennen maar haar aandacht wordt getrokken door iets op de grond links van haar. Ze ontwaart een houten deur die wijd open staat, zonlicht doet door het melkglas in het raam zijn best de figuur die op de grond ligt te beschrijven. Sophie herkent Pierres zwarte schoenen, een klein vlekje wit gruis siert zijn zool als een wolkje in een verder grijze hemel. Zijn zwarte vleugels liggen lam over zijn lichaam heen gedrapeerd, zijn bleke ogen zonder meelijdende blik in hun dode kassen. Sophie slikt braaksel weg en begint te jammeren. Ze draait zich abrupt om, schiet de trap af en begint opnieuw hard aan de ring van de voordeur te trekken. Er zit geen enkele beweging in. Ze draait zich om naar de kleine deur ertegenover, waarachter zovele pelgrims de dood hebben gevonden. Zou daar een uitgang zijn? Ze zet twijfelend een stap in de richting van de deur als haar telefoon gaat en Jelmers vertrouwde stem weer klinkt.

'Soof.'

'Jel, ik ga kijken of ik via de kelder naar buiten kan.'

'Soof,' opnieuw zijn zachte stem.

'Ja?' Oh god. Haar wangen worden gloeiendheet.

'Ik ben bij je moeder.' Nee, niet zeggen. Niet zeggen.

'Hoe is het met haar?' Ze voelt zijn vreemde energie door de telefoon heen sijpelen en zoekt houvast aan de leuning van de wenteltrap. Ze weet het antwoord al.

'Oh, Soof. Ik weet niet hoe ik je dit moet vertellen.' Ze hoort een snik zich vastzetten in zijn stem en voelt opnieuw misselijkheid opkomen als een golf in de branding.

‘Wat is er aan de hand, Jel?!’

‘Ik kwam binnen bij je moeder. Ze lag op de bank met haar ogen een klein beetje open, alsof ze intens moe was en bijna in slaap viel. Ze wenkte me.’ Zijn stem klinkt hol, leeg. Hij lijkt te zoeken naar woorden. ‘Ik pakte haar koude hand en ze trok me naar zich toe. Ze fluisterde iets in mijn oor en toen zuchtte ze luid, alsof ze een kaarsje uitblies.’ Hij pauzeert, lijkt moed te verzamelen. ‘Ze is dood, Soof. Ze is dood. Ik voel geen hartslag meer.’ Hij begint te huilen. ‘Oh help, ze is dood.’

Sophie laat haar rugzak van haar pijnlijke rug afglijden, zakt door haar knieën en komt met een knal op de grond terecht. Ze begint door de telefoon te kriesen als een varken dat naar het slachthuis geleid wordt en bonkt met haar hoofd tegen de koude, witte muur. Als ze even naar adem hapt en stilvalt, hoort ze Jelmer luid door de telefoon. ‘Soof!’ roepen. ‘Mmm?’ zegt ze met trillende stem. Snot druipt over haar lippen, tranen bungelen onder aan haar kin.

‘Ze fluisterde: zeg tegen Sophie dat Pierre Adalard haar vader is.’

Het mobieltje komt met een klap op de grond terecht en valt uit elkaar. Sophie verliest het bewustzijn en valt op haar zij op de koude stenen vloer. Glanzende zwarte vleugels banen zich een weg door haar T-shirt heen en slaan met een klap uit tegen de marmeren trap.